

СТИВЪН КИНГ ПОСВЕЩЕНИЕ

Превод от английски: Андрей Жишев, 1994

chitanka.info

Зад ъгъла на входа с въртящи се врати на „Льо Пале“, един от най-старите и престижни хотели в Ню Йорк, пред който неизменно са струпани портиери, таксите и лимузини, има още една врата — малка, необозначена и за повечето хора незабележима.

Марта Роузуол се приближи до нея една сутрин в седем без четвърт, с проста брезентова пътна чанта в ръка и усмивка на лицето. Сакът бе обикновен, а усмивката бе много по-рядко явление. Тя бе доволна от работата си — да бъдеш главна камериерка от десети до дванадесети етаж на Хотел „Льо Пале“ би могла да се стори незначителна или неблагоприятна работа за някои, но за жена, която бе носила рокли, ушити от оризови и брашнени чували като момиче в Бабилън, Алабама, наистина изглеждаше много важна и освен това и много благодарна. Но независимо каква е професията, дали си механик или кинозвезда, обикновено пристигаш на работа сутрин със стандартно изражение на лицето, изражение, което казва „Не ме пипайте, още не съм се събудил“. За Марта Роузуол, това не бе обикновена сутрин.

Нещата рязко се промениха за нея и излязоха от обикновеното си русло, когато се върна вчера следобед от работа и получи пакета, който синът ѝ бе изпратил от Охайо. Бе пристигнало нещо дългоочаквано, нещо, за което отдавна се бяха надявали. Бе спала неспокойно — от време на време ставаше и проверяваше, за да се убеди, че това, което той ѝ бе изпратил, бе реално и че все още е там. Най-накрая тя заспа с него под възглавницата, както шаферка заспива е парче от сватбения кейк.

Тя отключи малката врата зад главния вход на хотела и се спусна по трите стълби до дълъг коридор, боядисан в еднообразно зелено, а по стените му бяха подредени колички за пране. Те бяха натоварени догоре с прясно изпрано и изгладено спално бельо. Коридорът бе изпълнен с чистия му аромат, аромат, който Марта винаги свързваше, по някакъв свой начин с аромата на прясно изпечен хляб. От фойето на хотела се разнасяше приглушен шум, но напоследък Марта не му обръщаше внимание, така както не обръщаше внимание на шума на служебните асансьори или тракането на порцелановите съдове в кухнята.

По средата на коридора имаше врата, на която бе написано ГЛАВНИ КАМЕРИЕРКИ. Тя влезе, закачи палтото си и премина през

голямата стая, където главните камериерки — общо единадесет на брой — почиваха, решаваха проблемите на търсенето и предлагането и се опитваха да се справят с безкрайната писмена работа. До тази стая с огромното ѝ бюро, дъска за съобщения, разположена върху цялата стена и винаги препълнени пепелници, бе разположена съблекалня. Стените ѝ бяха облицовани с прости зелени талашитени блокове. Имаше пейки, шкафчета и две дълги стоманени релси, върху които висяха закачалки, така прикрепени, че да не могат да бъдат откраднати.

В далечния край на съблекалнята бе вратата, която водеше до душовите и банята. В този миг вратата се отвори и се появи Дарси Сагамор, завита в пухкавия хотелски халат и обвяна с топла пара. Тя хвърли поглед на светналото лице на Марта и усмихната, се приближи към нея с разперени ръце.

— Пристигна, нали? — изпищя тя. — Ти си го получила! Изписано е на лицето ти! Точно така, господине, точно така госпожо!

Марта не знаеше, че ще се разплаче, докато сълзите не бликнаха от лицето ѝ. Тя прегърна Дарси и притисна лицето си върху мократа ѝ черна коса.

— Точно така, мой човек — каза Дарси. — Продължавай, можеш спокойно да споделиш с мен всичко докрай.

— Толкова се гордея с него, Дарси, толкова се гордея.

— Разбира се, че ще се гордееш. Именно затова плачеш и това е прекрасно, но искам да го видя, веднага след като спреш да плачеш. — След това тя се ухили. — Май че ще е по-добре, ако изчакаш. Ако я накапя се страхувам, че ще ми избодеш очите.

С дължимото на един свят предмет уважение (а в нейните очи това бе наистина нещо свято) Марта Роузуол извади първия роман на сина си. Беше го завила в книжни салфетки и го носеше под кафявата си найлонова униформа. Внимателно свали опаковката, за да може Дарси да види съкровището.

Дарси погледна внимателно корицата. На нея бяха изобразени трима морски пехотинци, които се катереха по някакъв хълм и стреляха. Единият от тях бе с бинтована глава. „*Блясъкът на славата*“, изписано с огнени червено-оранжеви букви, бе заглавието на книгата. А под рисунката бе написано *Роман от Питър Роузуол*.

— Страхотно, това е чудесно, но сега ми покажи и другото! — Дарси говореше като жена, която иска да отхвърли просто интересното

и да стигне направо до същината на нещата.

Марта кимна и разтвори книгата на страницата с посвещенията, където Дарси прочете: *Тази книга е посветена на моята майка, Марта Роузуол. Мамо, без теб нямаше да мога да се справя. Под напечатаното посвещение бе добавено със ситен, разкривен и старомоден почерк: И това не е преувеличение. Обичам те, мамо! Пийт.*

— Е, не е ли това най-приятното нещо на света? — попита Дарси и избърса тъмните си очи с опакото на ръката си.

— Повече от приятно е — каза Марта. Тя отново зави книгата в салфетката. — Това е истината. — Тя се усмихна и в тази усмивка старата ѝ приятелка Дарси Сагамор видя нещо повече от обич. Тя видя триумф.

* * *

След като свършваха работа в три часа, Марта и Дарси често се отбиваха в „Ла Патисри“, хотелското кафене. Рядко се отбиваха в „Льо Санк“, малкия бар точно до фойето за нещо по-силно, но днес определено имаха повод, който трябваше да се полее там. Дарси разположи приятелката си удобно в едно от сепаретата и след като размени няколко думи с Рей, който този следобед бе на бара, се върна с купа коктейлни бисквити. Марта видя как Рей се усмихва на Дарси, кимва и прави кръг с палеца и показалеца на дясната си ръка. Дарси се върна в сепарето с доволен вид. Марта я изгледа с известно подозрение.

— За какво бе всичко това?

— Сега ще видиш.

Пет минути по-късно Рей дойде със сребърна кофичка за лед и постави до тях бутилка шампанско „Перие-Жует“ и две изстудени чаши.

— Ти пък сега! — каза Марта с глас, наполовина тревожен, наполовина развеселен. Тя погледна учудено към Дарси.

— Запази тишина — каза Дарси и трябва да се признае, че Марта успя да го направи.

Рей отвори бутилката, остави запушалката до Дарси и наля малко в чашата ѝ. Дарси махна с ръка и намигна на Рей.

— Наслаждавайте се, госпожи — каза Рей и прати въздушна целува на Марта. — И поздравления за момчето ти от мое име, сладката ми. — Той се отдалечи преди Марта, която бе все още вцепенена от изненада, да може да каже нещо.

Дарси напълни двете чаши и надигна своята. След миг Марта направи същото. Чашите нежно иззвъняха.

— За доброто начало на кариерата на сина ти — каза Дарси и те отпиха. Дарси доближи ръба на чашата си до тази на Марта за втори път. — И за самото момче — каза тя. — Те отново отпиха и Дарси докосна чашите им за трети път, преди Марта да успее да свали своята. — И за майчината любов.

— Амин, скъпа — каза Марта и въпреки, че устните ѝ бяха разтегнати в усмивка, очите ѝ не се усмихваха. За всеки от първите два пъти тя бе отпила дискретна глътка шампанско. Този път пресуши чашата.

Дарси бе взела бутилката шампанско, така че тя и най-добрата ѝ приятелка да могат да отпразнуват пробива на Питър Роузуол по начина, по който заслужава, но това не бе единствената причина. Тя бе любопитна да разбере какво имаше предвид Марта, когато каза — *Това е повече от приятно, това е истината*. Изгаряше я желанието да разбере какво се криеше зад това триумфално изражение.

Тя изчака, докато Марта се справи с третата чаша шампанско и след това каза:

— Какво имаше предвид за посвещението, Марта?

— Какво?

— Ти каза, че не е просто приятно, че това е истината.

Марта я изгледа толкова дълго, без да промълви нито дума, че Дарси помисли, че тя няма намерение да ѝ отговори. След това тя се засмя толкова горчиво, че за Дарси това бе истински шок. Нямахше представа защо приветливата малка Марта Роузуол носи толкова горчивина в себе си, въпреки че бе живяла доста тежък живот. Но триумфалното ѝ изражение се бе запазило, и контрастът бе доста объркващ.

— Книгата ще стане бестселър и критиците ще я схрускат като сладолед — каза Марта. — Уверена съм в това, не само защото го казва Питър... въпреки че той, разбира се, твърди точно това. Вярвам му, защото всичко това се е случило с него.

— С кого?.

— Бащата на Пийт — каза Марта. Тя стисна ръце и ги постави на масата, след което изгледа спокойно Дарси.

— Но... — започна Дарси, сетне се спря. Разбира се, Джони Роузуол не бе написал нито една книга в живота си. Разписките за взети назаем пари и надписи със спрей по стените „Мамицата ти“ бяха по-скоро в стила на Джони. Сякаш Марта казваше...

Не обръщай внимание на външната страна, помисли си Дарси. Знаеш прекрасно какво казва: Тя може да е била омъжена за Джони, когато е забременяла с Пийт, но някой по-интелектуален тип носи отговорността за появата на хлапето й.

Само че нещата нещо се връзваха. Дарси никога не бе срещала Джони, но бе виждала десетина негови фотографии в албумите на Марта и познаваше достатъчно добре Пийт — толкова добре, че през последните му две години в гимназията и първите две години в колежа бе започнала да го възприема частично като собствен син. А физическата прилика между момчето, което бе прекарало толкова време в кухнята й и мъжа от фотоалбумите...

— Е, добре, Джони бе биологическият баща на Пийт — каза Марта, сякаш четеше мислите й. — Трябва само да погледнеш носа му, за да видиш това. Но не бе неговият естествен баща... Между впрочем, искаш ли още малко от тази пяна? Толкова нежно се плъзга по гърлото ти. — Сега Марта бе пийнала и Югът започна да се промъква в гласа й, така както дете изпълзва от скривалището си.

Дарси изсипа повечето от останалото шампанско в чашата на Марта. Марта хвана чашата за дръжката, погледна през течността и се наслади от начина, по който тя пречупваше убитата следобедна светлина в „Льо Санк“ в злато. След това тя отпи една глътка, остави чашата и се засмя отново с горчивия си, пиян смях.

— Нямаш ни най-малка представа за какво говоря, нали?

— Не, скъпа, нямам.

— Добре, ще ти разкажа всичко от игла до конец — каза Марта. — След цялото това време трябва да го разкажа на някого — сега

повече от всякога, сега, когато той вече публикува книгата си и направи истински пробив след всичките тези години, когато съзнателно е вървял към това. Бог ми е свидетел, че на него не мога да го разкажа — той е последният човек, на когото бих разказала всичко това. Но в края на краищата щастливите синове никога не знаят колко много ги обичат майките им или какви жертви правят заради тях, нали?

— Предполагам, че не — каза Дарси. — Марта, скъпа, може би е по-добре да премислиш дали изобщо трябва да го разкажеш дори и на мен...

— Не, те нямат изобщо представа — каза Марта и Дарси осъзна, че приятелката ѝ не бе чула нито една дума от това, което тя ѝ обясняваше. Марта Роузуол бе в някакъв свой свят. Когато очите ѝ се върнаха към Дарси, на ъгълчетата на устните ѝ заигра усмивка от тези, които Дарси не обичаше особено. — Изобщо няма! представа — повтори тя. — Ако искате да разберете какво всъщност означава да се посветиш на някого, трябва да се обърнете към някоя майка. Какво мислиш, Дарси?

Но Дарси само поклати глава, тъй като изобщо не бе сигурна какво трябва да каже. Марта кимна така, сякаш Дарси напълно се бе съгласила с нея и след това започна разказа си.

Нямаше нужда да започва с основните факти. Двете жени работеха заедно в „Льо Пале“ от единадесет години, повечето време бяха близки приятелки.

Най-основният от всички тези основни факти (поне до този ден в „Льо Санк“ Дарси би се зарекла, че е така) бе, че Марта се бе омъжила за мъж, който не ставаше за нищо, мъж, който се интересува само от поркане и мангизи — да не говорим за всяка фръцла, която минава, полюлявайки бедра пред очите му, а не от жената, за която се бе оженил.

Марта е била в Ню Йорк само от няколко месеца, когато се запознава с него, съвсем неопитна провинциалистка и е във втория месец, когато се съгласява да се омъжи за него. Бременна или не, тя бе повтаряла много пъти на Дарси, че дълго бе размишлявала, преди да се омъжи за Джони. Тя бе благодарна, че той пожела да остане до нея (бе достатъчно разумна, даже тогава, за да знае, че много мъже щяха

просто да се изпарят и изчезнат завинаги пет минути, след като малката им приятелка им каже „Аз съм бременна“), но не можеше да си затвори изцяло очите за недостатъците му. Тя имаше достатъчно основания, за да знае какво щяха да си помислят майка ѝ и баща ѝ, особено баща ѝ, когато видят Джони Роузуол в черната му фланелка и извитите нагоре обувки, купени, защото Джони бе видял Мемфис Слим да носи чифт точно такива обувки, когато Слим играеше в Аполо.

Онова първо дете Марта загубва в третия месец. След още пет месеца тя решава да направи баланс на печалбите и загубите от женитбата си и установява, че загубите натежават. Прекалено много закъснения, прекалено много несръчни извинения, прекалено често насинени очи. Джони, казваше тя, се влюбваше в юмруците си, когато пийваше.

— Той винаги изглеждаше добре — бе казала на Дарси веднъж, но и добре изглеждащо лайно си остава лайно.

Преди да събере нещата си, Марта открива, че е отново бременна. Реакцията на Джони този път е незабавна и враждебна, той я удря в корема с дръжката на метлата, с цел да я накара да пометне. Две вечери по-късно заедно с няколко приятели, които споделят привързаността на Джони към ярки дрехи и извити нагоре обувки — се опитват да ограбят магазин за алкохолни напитки на 116 улица в Ийст. Собственикът е имал пушка под тезгяха. И я извадил. Джони Роузуол е носил 32-калибров никелиран пистолет, неизвестно откъде взет. Насочва го към собственика, натиска спусъка и пистолетът избухва. Едно от парчетата на цевта прониква в мозъка му през дясното око и го убива на място.

Марта работила в „Льо Пале“ докато навлязла в седмия месец (разбира се, това е било доста преди Дарси да се появи) и тогава госпожа Праулкс ѝ казала да си върви у дома, преди да изпусне детето върху коридора на десетия етаж или може би в асансьора за прането. Ти си добра работничка и можеш да се върнеш на мястото си по-късно, ако пожелаеш, ѝ бе казала Роберта Праулкс, но сега трябва да си отидеш, момичето ми.

Марта така и направила и два месеца по-късно родила момче — три килограма, което тя нарекла Питър и същият този Питър след време написва роман, озаглавен „Блясъкът на «славата»“, който според

всички — включително „Клуба на Книгата на месеца“ и „Юнивърсъл Пикчърс“ — бе осъден да му донесе слава и богатство.

Всичко това Дарси бе чувала и преди. Останалата част — невероятната останала част, тя изслуша в този следобед и вечерта, която започна в „Дьо Санк“, с чашите шампанско пред тях и авторския екземпляр на романа на Пийт в брезентовия сак до нозете на Марта Роузуол.

— Живеехме долу в града, разбира се — каза Марта, като гледаше към чашата с шампанско и си играеше с нея между пръстите си. — На Стантън стрийт, до Стейшън парк. И сега съм си там. По-зле е, отколкото преди, но и тогава не бе място за чудо и приказ.

— Имаше една стара вещица, която живееше в края на Стантън стрийт, до Стейшън парк, хората я наричаха Мама Делорм и мнозина от тях се кълнях, че тя се занимава с черна магия. Не вярвах изобщо в такива неща, и веднъж попитах Октавия Кинсолвинг, която живееше в същата сграда с мен и Джони как хората биха могли да повярват в такива глупости, когато около земята кръжат спътници и хората са измислили лекарства почти за всички болести под слънцето. Тавия бе образована жена — бе ходила в Джулиърд и живееше в бедняшката част на 110 улица само защото трябваше да издържа майка си и тримата си по-малки братя. Помислих си, че тя ще се съгласи с мен, но тя само се засмя и поклати глава.

„Значи ли това, че вярваш в черната магия? — я попитах аз.“

„Не — каза тя, — но аз вярвам в старата. Тя е различна. Може би на всеки хиляда — или може би десет хиляди — или милион жени, които твърдят че са вещици, има една, която наистина е. Ако е така, Мама Делорм е такава.“

Просто се засмях. Хората, които не изпитват нужда от черната магия могат да си позволят да ѝ се надсмеят, така както хората, които не изпитват нужда да се молят, могат да си позволят да се присмиват на молитвите. Става дума за времето, когато току-що се бях омъжила и още си мислех, че ще мога да вкарам Джони в правия път. Разбираш ли за какво става дума?

Дарси кимна.

— Не след дълго пометнах. Предполагам, че Джони бе основната причина, поради която това ми се случи, въпреки че тогава изобщо не

искаха да си го признаят даже пред себе си. През повечето време той ме биеше, а през цялото време пиеше. Вземаше парите, които му давах и след това си вземаше още от портмонето ми. Когато му казвах, че не искам повече да пребърква портмонето ми, той се намусваше и се правеше на обиден и твърдеше, че изобщо не е посягал към него. Това бе реакцията му, ако бе трезв. Ако бе пиан, само щеше да се засмее.

— Написах на майка си, много ми струваше да напиша подобно писмо, и плаках, докато го писах, но трябваше да науча мнението ѝ по въпроса. Тя ми отговори веднага да се измъквам, без никакво бавене, преди той да ме изпрати в болницата или да ми се случи нещо още по-лошо. Моята по-възрастна сестра Касандра (винаги сме я наричали Киси) ми изпрати билет за автобуса с две думи, написани върху плика с розово червило — *Тръгвай веднага*.

Марта отпи още една глътка от шампанското си.

— Е, добре, не ги послушах. Харесваше ми да мисля, че страдам от прекалено чувство за собствено достойнство. Предполагам, че ставаше дума единствено за глупава гордост. Така или иначе, резултатът бе един — останах. След като загубих бебето, продължих и отново забременях — само че първоначално не го знаех. Нямах никакви утринни прилошавания или нещо подобно, разбираш ли... но всъщност и първия път нямах такива неща.

— Ти не отиде ли при тази Мама Делорм, защото си била бременна? — попита Дарси. Моменталното ѝ заключение бе, че Марта е помислила, че тази магьосница би могла да ѝ даде нещо, което да я накара да пометне или че тя е решила да отиде и да направи аборт.

— Не — каза Марта. — Отидох, защото Тавия каза, че Мама Делорм ще може да ми каже със сигурност какво е това, което намерих в джоба на палтото на Джони. Бял прах в малко стъкло шишенце.

— Ох — каза Дарси.

Марта тъжно се усмихна.

— Искаш ли да разбереш, докъде могат да стигнат нещата? — попита. — Сигурно не, но въпреки това ще ти кажа. Лошо е, когато мъжът ти пие и няма постоянна работа. Наистина лошо е, когато той пие, няма работа и те бие. Още по-лошо е, когато бръкнеш в джоба му с надеждата да намериш някой долар, с който да купиш тоалетна хартия от супермаркета и вместо това, намериш малко стъкло шишенце с лъжичка до него. И знаеш ли кое е най-лошото? Че гледаш

това малко шишенце и просто се надяваш, че вътре има кокаин, а не нещо по-силно.

— Занесе ли го на Мама Делорм?

Марта се засмя съжалително.

— Цялото шишенце? Не, госпожо. Не изпитвах кой знае какво удоволствие от живота, но не исках да умра. Ако той се върнеше изневиделица отнякъде и откриеше, че неговото двуграмово шишенце е изчезнало, щеше да ме премаже като досадна муха. Това, което направих бе, че отсипах съвсем мъничко и го завих в целофан от цигарена кутия. След това отидох до Тавия и Тавия ми каза да отида до Мама Делорм и така и направих.

— Как изглеждаше тя?

Марта поклати глава, не бе в състояние да обясни на приятелката си на какво точно приличаше Мама Делорм или колко странен бе оня половин час, прекаран в апартамента на жената на третия етаж или как тя за малко да падне по невероятно стръмните стълби към улицата, страхувайки се, че онази жена я следва. Апартаментът бе тъмен и зловонен, изпълнен с миризмата на свещи и стари тапети, и канела, и вкиснати ароматични торбички. На едната стена имаше изображение на Исус, на другата на Нострадамус.

— Тя бе най-странната жена, която някога съм виждала — каза Марта най-накрая. — Дори днес нямам представа на колко е години, би могла да е на седемдесет, деветдесет или на сто и десет. Розово-бял белег започваше от едната страна на носа ѝ, минаваше през челото ѝ и завършваше в косата. Приличаше на рана от изгаряне. От раната окоото ѝ бе клюмнало надолу, сякаш ти намигваше. Тя седеше в люлеещ се стол с плетка в скута. Влязох и тя каза: „Три неща ще ти кажа, мойто момиче. Първото е, че ти не вярваш в мен. Второто е, че бутилката, която си намерила в палтото на съпруга ти е пълна с чиста проба хероин. Третото е, че си бременна трета седмица с момче, на което ще дадеш името на естествения му баща.“

Марта се огледа наоколо, за да се увери, че масите около тях са празни, успокои се, че са все още сами и след това се надвеси към Дарси, която я гледаше с мълчаливо удивление.

— По-късно, когато дойдох на себе си, си казах, че що се отнася до първите две неща, тя не бе направила нищо, което един добър

фокусник не може да направи — или някой от онези доктори на душата, които ходят с бели тюрбани на главите. Ако Тавия Кинсолвинг бе казала на старицата, че ще отида при нея, би могла да ѝ каже и защо отивам при нея. Виждаш ли колко са прости нещата? А що се отнася до Мама Делорм, тези малки нюанси ще бъдат от значение, тъй като ако искаш да запазиш репутацията си на магьосница, трябва да постъпваш като магьосница.

— Мисля, че си права — каза Дарси.

— Що се отнася до това, че ми каза че съм бременна, би могло да бъде просто удачно предположение. Или пък... някои жени просто ги разбират тези неща.

Дарси кимна:

— Имам леля, която е страхотна и може да отгатне със сигурност, дали някоя жена е бременна. Понякога тя ще го разбере преди въпросната жена, а понякога преди даже въпросната жена да се е усъмнила, че подобно нещо може да ѝ се случи, ако разбираш какво искам да ти кажа.

Марта се засмя и кимна.

— Тя казваше, че миризмата им се променя — продължи Дарси — и понякога можеш да доловиш тази нова миризма едва ли не ден, след като въпросната жена е заченала, ако носът ти е достатъчно силен.

— Тъхъ — каза Марта — чувала съм и това, но в моя случай не става дума за това. Тя просто знаеше, и дълбоко в себе си, под тази част, която се опитваше да изкара цялата работа като обикновена мистификация, аз си знаех, че тя знае. Да бъдеш с нея, означава да повярваш в черната магия — в нейната магия. И това чувство остана в мен, не се разсея и по-късно, така както сънят изчезва, когато се събудиш или както изгубваш вяра в някой шарлатан, когато си извън обсега на въздействието му.

— Какво направи ти?

— Е, добре, имаше изгърбушен стол с овехтяла тръстикова седалка до вратата и, слава Богу, тъй като след като ми каза онова, което имаше да ми каже, светът сякаш се сгромоляса върху мен и коленете ми се подкосиха. Трябваше да седна независимо от всичко, но ако столът го нямаше, просто щях да седна на пода.

Тя просто ме изчака да дойда на себе си и продължи да плете. Сякаш такова нещо и се бе случвало стотици пъти преди това. Предполагам, че така е било.

— Не — тя веднага се върна към мен — той ще те остави. Ти ще го изгониш, това е всичко. Ти се навъртай наоколо. Ще се появят малко пари. Ти ще си помислиш, че той ще поиска да разкара бебето, но той няма да може да го направи.

— Как — казах аз, — но това, изглежда, бе единственото нещо, което можеш да кажа, затова и го повтарях отново и отново. „Как, как, как“ точно както Джон Дий Хукър пее в някои от плочите със стари блусове. Дори сега, двадесет и шест години по-късно, усещам аромата на онези стари изгорели свещи и керосина от кухнята и вкиснатата миризма на овехтелите тапети, като на старо сирене. Сякаш я виждам пред себе си, малка и крехка в старата си синя рокля на точки, които някога са били бели, а тогава, когато ги видях бяха вече придобили жълтеникавия цвят на стари вестници. Тя бе толкова мъничка, но излъчваше такова чувство на сила, като ярка, ярка светлина...

Марта се изправи, отиде до бара, поприказва с Рей и се върна с голяма чаша вода. Пресуши я наведнъж.

— По-добре ли си сега? — попита Дарси.

— Малко по-добре — Марта повдигна рамене, сетне се усмихна. — Няма смисъл да продължавам да ти разказвам за това, предполагам. Ако беше там, щеше да го почувстваш. Щеше да я почувстваш.

„Как стигам до нещата или защо изобщо си се оженила за оня селски тарикат изобщо не те интересува, пък и няма значение сега — каза Мама Делорм. — Това, което е важно за теб, е да намериш естествения баща на детето.“

Всеки друг, който би чул тези думи би могъл да си помисли, че според нея аз се чукам с когото ми попадне, но изобщо не ми мина през ума да ѝ се разсърдя. Бях прекалено объркана, за да ѝ се разсърдя.

— Какво искаш да кажеш? — попитах аз. — Джони е естественият баща на детето.

Тя изсумтя и махна с ръка към мене, сякаш искаше да прогони досадна муха.

— В тоя човек няма нищо естествено.

След това тя се надвеси към мен и аз се почувствах малко изплашена. Тя излъчваше такова всезнайство, но се чувстваше че не

всичко от това, което знае, е приятно или хубаво.

— Всяко дете, което жената зачева, мъжът го изстрелва от фунийката си, момиче — каза тя. — Ти знаеш това, нали?

Не мисля, че точно така ги обясняват тези неща по дебелите медицински книги, но въпреки това почувствах, че кимам утвърдително, сякаш тя пресегна през стаята с невидими ръце и натисна главата ми надолу.

— Точно така — каза тя, като на свой ред кимна. — Така ги планира Господ тези работи... като въже за теглене. Мъжът изхвърля чадото от фунийката си, така че първоначално то е повече негово. Но жената го носи и го ражда и после го отглежда, затова чадото е повече нейно. Така е откакто свят светува, но има изключение на всяко правило, това, което потвърждава правилото и това е едно от тях. Мъжът, който ти е направил детето няма да е естественият баща на това дете — няма да бъде естественият му баща, даже и ако остане да се навърта наоколо. Той ще го мрази, ще го пребива до смърт преди първият му рожден ден, най-вероятно защото ще бъде уверен, че то не е негово. Един мъж не може винаги да подуши такава работа или да я разбере, но твоичкият ще го направи, ако детето се различава от пикльото и загубеняка Джони Роузуол така, както денят се различава от нощта. Така че момиче, кажи ми само едно: Кой е естественият баща на детето? И тя се наведе към мен.

Единственото, което можах да направя бе да поклатя глава, за да ѝ покажа, че не разбирам за какво говори. Но мисля, че нещо в мен, нещо дълбоко в съзнанието, което получава шанс да мисли само в сънищата — знаеше. Може би си досъчинявам нещата поради всичко това, което зная сега, но не мисля така. Мисля си, че за миг или два името му просветна в главата ми.

Казах:

— Не зная какво искаш да ти кажа, нищо не зная за естествени или неестествени бащи. Не зная даже със сигурност дали съм бременна или не, но ако съм, трябва да е Джони, тъй като той е единственият мъж, с когото някога съм спала.

Тя се отпусна назад за миг и след това се усмихна. Усмивката ѝ бе топла и лъчезарна като слънчев лъч и ме поотпусна.

— Нямах намерение да те плаша, милата ми — каза тя. — Такова нещо изобщо не ми е минавало през ума. Имам само видение и

понякога то е много силно. Изчакай ме за миг, ще направя чаша чай и той ще те успокои. Ти ще го харесаш. Това е мой специалитет.

Исках да ѝ кажа, че не ми трябва никакъв чай, но, изглежда, не можех. Прекалено голямо усилие беда отворя устата си и силата бе напуснала нозете ми.

Тя имаше омазнена малка кухничка, в която бе тъмно като в пещера. Седнах на стола до вратата и я наблюдавах как сипва чая в стар оцърбен порцеланов съд и поставя чайника на газовия котлон. Седях и см мислех, че изобщо не искам нищо от нея, особено ако идва от тази омърляна кухничка. Мислех си, че от едното възпитание ще отпия малко и после ще духна колкото се може по-бързо от това място и никога няма да се върна.

Но след това тя извади две малки порцеланови чашки, чисти като сняг с поднос със захар и сметана и прясно изпечени кифлички. Тя наля чая, който издаваше приятен аромат и бе топъл и силен. Той сякаш ме събуди и преди да разбера, изпих две чаши и изядох една от кифличките.

Тя изпи чаша и изяде кифличка и започнахме да говорим за естествени теми — кого познаваме в махалата, от коя част на Алабама съм, къде обичам да пазарувам и така нататък. След това погледнах часовника си и видях, че бе изминал час и половина. Опитах се да се изправа и почувствах, че съм замаяна и отново се отпуснах върху стола си. Дарси я гледаше с широко разтворени очи.

— Ти си ме упоила — казах аз и се изплаших, но изплашената част в мен бе някъде дълбоко вътре в мен.

— Момиче, искам да ти помогна, но ти не искаш да ми кажеш това, което трябва да науча и няма да направиш това, което трябва да направиш, щом веднъж се откажеш да го направиш, особено без външен натиск. Така че нагласих нещата. Ти ще дремнеш малко и това е всичко, но преди това ще трябва да ми дадеш името на естествения баща на детето ти.

И докато седях в тоя стол с изтърбушеното тръстиково дъно и слушах целия градски шум и рев зад прозореца на дневната ѝ, го видях така ясно, както виждам тебе сега, Дарси. Името му бе Питър Джефърис и той бе точно толкова бял, колкото аз съм черна, толкова висок, колкото съм ниска и толкова образован, колкото аз съм неучка.

Двамата се различаваме толкова, колкото могат да са различни двама души, с изключение на едно — и двамата идвахме от Алабама, аз от Бабилън близо до границата с щата Флорида, той от Бърмингъм. Той даже не знаеше, че аз съществувам — за него бях просто негърката, която почиства апартамента му на единадесетия етаж в този хотел, където той винаги отсядаше. Що се отнася до мен, само мислех да не се изпречвам на пътя му, тъй като съм го чувала какво приказва и съм го виждала как действа и знаех добре що за човек е той. Не бе просто това, че той никога не би използвал чаша, която някой чернокож е използвал преди него, без да я измие, виждала съм много подобни неща, че да се впрягам от тях. Веднъж като преминеш отвъд определена черта в характера на този човек, разбираш, че цветът на кожата изобщо няма значение за това, което той представлява. Той бе мръсно копеле и този специален вид съществува във всички цветови разновидности.

Знаеш ли какво? Той приличаше на Джони по много неща или на човека, какъвто Джони би станал, ако бе поне малко благоразумен и образован, и ако Бог го бе надарил с един огромен талант вместо глава, която пощурява за дрогата и с нос, който надушва всяка палавница, минаваща покрай него.

Нищо не съм си мислила за него, освен как да се пазя от него, изобщо нищо не съм си мислила. Но когато Мама Делорм се надвеси над мен, толкова близо, че почувствах как миризмата на канела, която излъчва тялото ѝ, ме задушва, изстрелях неговото име, без да се замислям и за миг.

— Питър Джефърис — казах аз. — Питър Джефърис, човекът, който отсяда в 1163 стая, когато не пише книгите си в Алабама. Той е естественият баща. Но той е бял!

Тя се надвеси по-близо до мен и каза:

— Не, той не е, скъпа. Нито един мъж не е бял. Вътре, там където те живеят, всички те са черни. Ти не го вярваш, но това е истината. Вътре във всички тях е винаги полунощ, във всеки час на Божия ден. Но един мъж може да направи светлина от нощта и затова, това, което излиза от един мъж, за да направи бебе на някоя жена, е бяло. Естественият баща няма нищо общо с цвета. Сега можеш да затвориш очи, скъпа, защото си уморена. — Ти си толкова уморена. Сега! Кажи! Сега! Не се съпротивлявай! Мама Делорм няма да ти

стори нищо лошо, дете! Искам само нещо да оставя в ръката ти. Слушай, не, не го поглеждай, просто затвори ръката си над него. — Направих това, което тя ми каза и почувствах нещо квадратно. На пипане бе като стъкло или пластмаса.

„Ти ще запомниш всичко, когато му дойде времето. Засега, просто се отпусни и заспи. Шшшш... заспивай... шшшшш...“

— Точно така и направих — каза Марта. — Следващото, което си спомням бе, че тичам по тези стълби надолу, сякаш дяволът ме гони. Не си спомням от какво съм бягала, но това нямаше никакво значение, бягах надалеч от това място. Върнах се само веднъж и не я видях, когато се върнах там.

Марта спря за миг и двете приличаха на жени, току-що събудени от общ сън. „Льо Санк“ бе започнал да се напълва с хора — бе почти пет часа и бизнесмените се отбиваха за питието си след работа. Въпреки че нито една от тях не го каза на глас, изведнъж и двете пожелаха да бъдат някъде другаде. Те повече не носеха униформите си, но нито една от тях не чувстваше, че принадлежи към този свят, където мъжете с куфарчета непрекъснато приказваха за борси, облигации и бордера.

— Имам печено на фурна и половин дузина бири — каза Марта, изведнъж плаха. — Бих могла да претопля яденето и да изстудя бирата, ако желаете да чуеш останалата част.

— Скъпа, мисля, че трябва чуя останалото — каза Дарси и се засмя малко нервно.

— А аз мисля, че трябва да го разкажа — отговори Марта, но не се засмя. Нито пък даже се усмихна.

— Нека само да се обадя на съпруга ми. Да го предупредя, че ще закъснея.

— Ще те изчакам — каза Марта и докато Дарси се обаждаше по телефона, Марта бръкна още веднъж в чантата си, просто да се увери, че драгоценната книга е все още там.

Печеното — колкото можаха двете да изядат, бе изядено и двете изпиха по бира. Марта попита отново Дарси дали е сигурна, че иска да чуе останалата част. Дарси каза, че иска.

— Тъй като някои неща не са особено приятни. Трябва да те предупредя за това. Някои от нещата са по-лоши от списанията, които

мъжете понякога оставят след себе си, когато напуснат хотела.

Дарси знаеше какви списания тя има предвид, но не можеше да си представи сериозната си и чиста приятелка в някои от нещата, показани в тях. Тя отвори още по бутилка бира и ги сервира и Марта отново започна да разказва.

— Върнах се вкъщи, преди да успея напълно да се събудя и тъй като едва можех да си спомня нещо от това, което се бе случило при Мама Делорм, реших, че най-правилното нещо — най-безопасното нещо, е да повярвам, че цялата тази работа е била просто сън. Но прахчето, което бях взела от шишенцето на Джони, не бе сън, то бе все още в джоба на роклята ми, опаковано в целофана от пакета цигари.

Всичко, което исках, бе да се избавя от него и да не обръщам изобщо внимание на цялата черна магия в света.

Може би аз не си давах труда да претършувам джобовете на Джони, но той със сигурност преравяше моите, в случай, че съм си оставила един-два долара, които могат да му потрябват.

Но това не бе всичко, което открих в джоба си — имаше и още нещо. Извадих го и го огледах и тогава разбрах, че съм го виждала, въпреки че все още не можех да си спомня много от нещата, които се бяха случили помежду ни.

Бе малка квадратна пластмасова кутийка с прозрачен капак. Нямах нищо друго, освен стара изсушена гъба — може би след като чух това, което Тавия разказа за тази жена, си помислих, че може и да е отровна гъба, а не някаква обикновена печурка и сигурно такава гъба, която може да ти причини такива тежки нощни спазми, че ти се приисква да умреш, само и само да се избавиш от страданията.

Реших да я хвърля в тоалетната чиния заедно с праха, който той смъркаше, но когато стигнах до това, просто не можах. Чувствах се така, сякаш тя бе е мен в стаята и ми казва да не го правя. Страхувах се даже да погледна в огледалото на дневната, за да не я видя как стои някъде зад мен.

Най-накрая, хвърлих прахчето в кухненската мивка и сложих малката пластмасова кутийка в шкафа над мивката. Заставах на пръсти и я натиках колкото се може по-далеч, чак до дъното. След това изобщо забравих за нея.

Тя спря за миг, като барабанеше нервно с пръсти на масата и след това каза:

— Мисля, че трябва да ти разкажа нещо повече за Питър Джефърис. Романът на моя Пийт е за Виетнам и се базира на това, което той знае за армията от собствен опит, книгите на Питър Джефърис бяха за това, което той винаги наричаше Голямата Война, когато бе пиян или празнуваше с приятели. Той бе написал първата, докато бе все още на служба и книгата била публикувана в 1946 година. Тя се наричаше „Блясъкът на небето“.

Дарси я погледна за един безкраен миг, без да промълви нито дума и след това каза:

— Така ли?

— Да. Може би сега ще разбереш накъде бия. Може би ще получиш известна представа какво имам предвид, когато говоря за естествени бащи. „Блясъкът на небето“, „Блясъкът на славата“.

— Но ако твоят Пийт е прочел книгата на г-н Джефърис, не е ли възможно, че...

— Разбира се, че е възможно — каза Марта, като направи на свой ред нетърпелив жест на досада, — но не е това. Нямам намерение да се опитвам да те убеждавам в нещо, което не искаш да повярваш. Ти или ще повярваш, когато ти разкажа всичко или няма. Исках просто да ти разкажа някои неща за този човек.

— Давай, разказвай — каза Дарси.

— Виждах го доста често от 1957 година, когато започнах да работя в „Льо Пале“ чак до 1968 година, когато той пострада със сърцето и черния си дроб. Ако се съди по начина, по който пиеше и живееше само се чудя, че не си докара здравословни проблеми много преди това. През 1969 година той отседна само няколко пъти и си спомням колко зле изглеждаше. Никога не бе дебел, но сега бе загубил толкова килограми, че приличаше на изсушен чироз. Продължи да пие, независимо че лицето му бе придобило зловец жълтеникав оттенък. Чувах го как кашля и се дави в банята и понякога стене от болка и си мислех: Е, добре, така стоят нещата и това е всичко, той би трябвало да разбере какво прави със себе си, сега ще се откаже от начина си на живот. Но той никога не се отказа. През 1970 година бе гост на хотела само два пъти. Придружаваше го някакъв мъж, който се грижеше за

него. Въпреки това, продължаваше да пие. Всеки който си дадеше труда да го погледне, бе сигурен, че изобщо не му е работа да пие.

Последният път, когато дойде бе през февруари 1971 година. Придружаваше го друг мъж, мисля, че на първия просто му бе писнало. Тогава Джефърис бе в инвалидна количка. Когато идвах да чистя и поглеждах в банята, виждах, че на релсата на завесата за душа бяха провесени хасени гащета. Някога той бе красив мъж, но тези дни бяха отлетели безвъзвратно. Последните няколко пъти, които го видях, той просто изглеждаше смъртно пиян. Разбираш ли какво искам да ти кажа?

Дарси кимна. Понякога бе виждала такива създания да пълзят по улицата с кафяви торби под ръцете или мъхнати в дрипавите си палта.

— Той винаги отсядаше в 1163 апартамент, един от тези ъглови апартаменти с изглед към Крайслер Билдинг и обикновено аз го обслужвах. След известно време, той даже се обръщаше към мен по име, но това нищо не означаваше — на престилката си носех значка с името, а той можеше да чете и това бе всичко. Не мисля, че изобщо ме бе забелязал. До 1960 година той винаги оставяше два долара върху телевизора, когато напускаше хотела. След това, до 1964 година оставяше три долара. Накрая оставяше но пет. Това бяха доста добри бакшиши за ония времена, но той всъщност не ми оставяше бакшиш, той следваше определен навик. Навиците са важни за хора като него. Той ми даваше бакшиш по същия начин, по който би държал вратата отворена пред някоя дама, по същата причина, поради която сигурно бе оставял млечните си зъби под възглавницата като малък. Единствената разлика, че аз не бях вълшебната фея, а бях феята-камериерка.

Той пристигаше, за да говори с издателите си или понякога с хората от киното и телевизията и канеше приятелите си — някои от тях бяха в издателския бизнес, другите бяха агенти или писатели като него и започваше страхотен купон. Винаги купон. Обикновено разбирах за тях по това, което трябваше да разчиствам на следващия ден — десетки празни бутилки (най-много „Джак Даниел’с“), милиони угарки, мокри кърпи в умивалниците и тоалетната чиния, остатъци от румсървиса навсякъде. Един път намерих цяло плато гигантски скариди, изсипани в тоалетната чиния. Навсякъде имаше разхвърляни стъклени обеци, а по дивана и на пода се търкаляха и хъркаха всякакви хора.

Обикновено такава бе картината, но понякога имаше купони, които още продължаваха, когато започвах да почиствам апартамента в десет и половина сутринта. Той ме пускаше и аз започвах да чистя около тях. На тези сбирки обикновено не се появяваха жени, това си бяха чисто мъжки запои и те само пиеха и говореха за войната. Как са отишли на войната. С кого са се запознали по време на войната. Къде са отишли във войната. Кой е бил убит във войната. Това, което бяха видели във войната просто не можеха никога да разкажат на съпругите си (въпреки че нямаха нищо против, ако една чернокожа прислужничка недочуваше по нещо). Понякога — не прекалено често — те играеха и покер с високи залози, но продължаваха да приказват за войната даже когато залагаха и наддаваха, блъфираха и сваляха картите. Пет или шест човека, със зачервени лица, така както се разгорещават белите мъже, когато му сръбнат порядъчно, седнали разгърдени и без вратовръзки около покритата със стъкло маса, а върху нея са струпани повече пари, отколкото жена като мен ще спечели през целия си живот. А как само говореха за тяхната война! Говореха за нея така, както младите жени говорят за любовниците и приятелите си.

Дарси каза, че е изненадана, че администрацията на хотела не е изхвърлила Джефърис от хотела — независимо че бе такъв известен писател — по отношение на такива терени бяха непримирими и сега, да не говорим за старите времена, когато за такива безкрайни купони изобщо е нямало прошка.

— Не, не, не — каза Марта и се усмихна. — Съставила си си погрешно впечатление. Сигурно си мислиш, че този човек и приятелите му се държат като някои от тези рок групи, които обичат да съсипват апартаментите и да хвърлят диваните през прозорците. Джефърис не бе обикновен мърморко, като моят Пийт, той бе излязъл от Уест Пойнт със звание лейтенант и бе завършил войната като майор. В него имаше качество, той произлизаше от една от онези стари южняшки фамилии, които имат огромни къщи, пълни със стари картини, на които всички яздят коне и приличат на истински благородници. Той можеше да завърже връзката си по четири различни начина и знаеше как да се надвеси над ръката на една дама, за да я целуне. Той бе въплъщението на истинския стил, казвам ти.

Усмивката на Марта малко помръкна, когато произнесе думата „стил“, устата ѝ се изкриви и придоби едновременно горчиво и

подигравателно изражение.

— Понякога той и приятелите му вдигаха малко повече шум, но никога не вдигаха гюрултия — има известна разлика, въпреки че е трудно да се обясни и винаги бяха под контрол. Ако имаше оплакване от съседната стая — тъй като той отсядаше в ъглов апартамент, имаше само един съсед — и някой от рецепцията се обаждаше в стаята на г-н Джефърис и се обръщаше към него с молба да не вдигат толкова шум, винаги се съобразяваха с това. Разбираш ли?

— Да.

— И това не е всичко. Един изискан хотел може да работи за хора като господин Джефърис. Той може да ги защитава. Те могат да си правят купоните и да прекарват приятно времето си с поркане и карти и може би даже и с малко дрога.

— Той друсаше ли се?

— По дяволите, не зная. Накрая гълташе много хапчета и един Господ знаеше какви бяха те, но всички те бяха в шишенца с етикети, върху които бяха написани лекарските предписания. Просто искам да кажа, че стилът — става дума в представата на южняшкия джентълмен — изисква стил. Той бе постоянен посетител на „Льо Пале“ и сигурно ще си помислиш, че фактът, че бе известен писател е бил от голямо значение за администрацията на хотела, но това е защото не си работила в „Льо Пале“ толкова дълго като мен. Разбира се, че неговата известност бе важна за тях, но това бе само надводната част на айсберга. Това, което бе по-важно е, че той идваше в продължение на дълго време и баща му, който бе крупен земевладелец някъде около Портървил, бе редовен гост на хотела преди него. Хората, които тогава управляваха хотела, вярваха в традицията. Зная, че тези, които сега го управляват казват същото, но може би само когато им отърва, но в ония времена наистина вярваха в нея. Когато разбираха, че господин Джефърис идва в Ню Йорк, със „Съдърн Флайър“ от Бърмингъм, обикновено изпразваха стаята до ъгловия апартамент, освен ако хотелът не бе претъпкан. Никога не го караха да плаща за празната стая до неговата, просто се опитваха да му спестят неудобството да убеждава приятелите си да не вдигат толкова шум.

Дарси поклати бавно глава.

— Това е удивително.

— Не го вярваш, нали, скъпа?

— О, да вярвам, но въпреки това е удивително.

Горчивата подигравателна усмивка отново се появи на лицето на Марта Роузуол:

— О, що се отнася до стила, той няма равен на себе си... Представи си очарованието на Робърт Лий в „Звезди и полоси“... или поне нямаше равен. По дяволите, дори аз съзнавах, че той въплъщава истинското качество и стил, че не е от хората, които крещат от прозорците или разказват тъпи вицове на приятелите си. Въпреки това, той ненавиждаше чернокожите, да не си помислиш нещо друго, но помниш, че ти казах, че той принадлежи към племето на калните копелета? Бе факт, че що се касае до ненавист и омраза, Питър Джефърис даваше равни шансове на всички, никого не дискриминираше. Когато Джон Кенеди загина, Джефърис по едно съвпадение бе в този град и направи истински купон. Всичките му приятели бяха тук и партито продължи и до следващия ден. Едва можах да понеса всичко това, нещата, които казваха бяха непоносими за мен — как нещата ще бъдат прекрасни, само ако някой пречука и брат му, който няма да бъде щастлив, докато всички прилични бели младежи не се чукаат, слушайки „Бийгълс“ по стереоуредбите, а цветнокожите (така обикновено наричаха чернокожите, „цветнокожи“, не обичах този превзет начин, по който обикновено се изразяват обратните) не тичат като щури по улиците с телевизор под всяка ръка.

Бе толкова лошо, че знаех, че няма да издържа и ще се развикам. Продължих да си налагам да запазя спокойствие и да свърша работата си колкото се може по-бързо, продължих да си повтарям, че този човек бе естественият баща на моя Пийт, продължих да си повтарям, че Пийт бе само на три години и аз се нуждаех от тази работа и щях да я загубя, ако не държа устата си затворена.

След това един от тях каза:

— И след като разкараме Боби, ще прекараме и следващия брат със захаросания задник! — и един от другите каза:

— След това ще се заемем с всичките момчета от рода и наистина ще направим страхотен купон!

— Точно така! — каза господин Джефърис. — И когато набием и последната глава на последната замъчна кула, ще направим такова голямо парти, че ще наемем Медисън Скуеър Гардън!

Трябваше да ги напусна тогава. Имах главоболие и ми се повдигаше от усилията да запазя устата си затворена.

Оставих стаята наполовина изчистена, нещо, което никога не бях правила преди и никога не съм правила след това, но понякога да бъдеш чернокож, си има своите предимства: той не си даде сметка, че съм била там и със сигурност не разбра кога си отидох. Нито пък който и да е от останалите. Горчивата и подигравателна усмивка отново заигра на устните ѝ.

— Не разбирам, как можеш да кажеш, че този човек има качество и стил, дори и на шега — каза Дарси — или да го наричаш естествен баща на нероденото си дете, независимо какви са били обстоятелствата. За мен той е истински звяр.

— Не! — каза рязко Марта. — Той не бе звяр. Той бе човек. В някои отношения — в повечето отношения, той бе лош човек, но бе човек във всичко. И той имаше това, което можеш да наречеш „стил“, без да се намръщиш, въпреки че това се проявява изцяло само в нещата, които той написа.

— Ха! — Дарси погледна пренебрежително към Марта изпод събраните си вежди. — Ти си прочела една от книгите му, нали?

— Скъпа, всичките съм ги прочела. Той бе написал само три, но когато отидох при Мама Делорм с оня бял прашец в края на 1959 година, вече бях прочела две от тях. С течение на времето, изчетох всичките му творения, тъй като той пишеше по-бавно даже отколкото аз можех да ги прочета. — Тя се ухили. — А това е наистина много бавно.

Дарси погледна към библиотеката на Марта с подозрение. Там имаше книги на Алис Уокър и Рита Мей Браун, „Линдън Хилс“ на Глория Нейлър и „Капакът на жълтото радио се счупи“ на Ишмаел Рийд, но трите реда бяха запълнени предимно с любовни истории в меки подвързии и книгите на Агата Кристи.

— Военните разкази едва ли са твоята представа за слава, Марта, ако разбираш какво искам да ти кажа.

— Разбира се, че зная — каза Марта. Тя се изправи и донесе още по една бира. — Ще ти кажа нещо забавно, Дий, ако той бе приятен човек, сигурно нямаше да прочета нито една от тях. И ще ти кажа

нещо още по-забавно, ако той бе един приятен добряк, не мисля, че романите му щяха да бъдат толкова добри.

— За какво говориш, жено?

— Не зная точно за какво. Просто ме изслушай, разбра ли?

— Разбрано.

— Добре, далече преди убийството на Кенеди бях разбрала що за човек е той. Знаех го още към лятото на 1958 година. Дотогава бях разбрала какво ниско мнение има той към човешкия род като цяло, не за приятелите си, той би дал живота си за тях, но за всички останали. Всеки мисли как само да погали парата по гърба, обичаше да казва той — да погали парата по гърба, само и само да я погали, всеки само за това мисли. Сякаш той и приятелите мислеха, че да погалиш парата по гърба е истинско лошо нещо, освен ако не играят покер и не са разхвърлили цяла купчина пари на масата. На мен ми се струваше, че те точно това и правеха тогава — да галят парата по гърба. Не само че галеха парата по гърба, но го правеха често и в големи количества, включително и той самият.

Имаше и много грозни неща под външния му блясък на южняшки джентълмен, той мислеше, че хората, които се опитват да бъдат добри или да подобрят света са едно от най-смехотворните неща, ненавиждаше черните и евреите, и мислеше, че трябва да ударим с водородната бомба руснаците и да ги унищожим до дупка, преди те да са го направили с нас. Защо не? — би казал той. Те са част от онова, което той наричаше „под човешката“ част от расата. За него това бяха евреите, черните, италианците, индианците и всеки, чийто предци не са летували на Външния Вал.

— Слушах го как излива цялото това невежество и високопарна помия и естествено започнах да се чудя как той бе станал известен писател... как би могъл да бъде известен писател. Искях да разбера какво откриват критиците в него, но повече се интересувах от това, какво обикновените хора като мен виждаха в него — хората, които превръщаха книгите му в бестселъри, веднага след като излязат от печат.

Най-накрая реших да си съставя собствено мнение. Отидох в градската библиотека и заех първата му книга, „Блясъкът на небето“.

— Очаквах, че ще се получи както в приказката за новите дрехи на краля, но не бе така. Книгата бе посветена на петима мъже и това,

което им се случва по време на войната и което става със съпругите и приятелките им у дома по същото време. Когато видях на обложката, че е за войната, опулих очи, тъй като си помислих, че ще бъде като ония отегчителни истории, които си разказват един на друг.

— Не бе ли така?

— Прочетох първите десет или двадесет страници и си помислих. Това не е чак толкова хубаво, не е и толкова лошо, колкото очаквах, но нищо не се случва. След това прочетох още четиридесет страници и за малко... е, добре, наистина се загубих. Следващия път, когато вдигнах очи, бе около полунощ и бях изгълтала двеста страници. Помислих си: *Лягай си, Марта. Трябва вече да си лягаш, защото в пет и половина трудно се става.* Но, въпреки че очите ми бяха натежали, прочетох още тридесет страници и бе един без петнадесет, когато най-накрая станах, за да измия зъбите си.

Марта спря, погледна към тъмния прозорец и към усмивките на нощта зад него, очите ѝ светеха от спомените, устните ѝ бяха леко присвити и намръщени. Тя поклати слабо глава.

— Не зная как човек, който е толкова досаден, когато трябва да го изслушваш, може да пише така, че никога да не поискаш да затвориш книгата, нито пък да поискаш да видиш края ѝ. Как един студен и злобен човек като него може да създаде такива истински характери, че ти се прииска да плачеш, когато те умират. Когато Ной го смачква такси и той умира към края на „Блясъкът на небето“, само месец след като свършва участието му във войната, аз се разплаках. Не знаех как един кисел и циничен човек като Джефърис може да накара някой да се вълнува за неща, които изобщо не бяха реални — за неща, които бе родила неговата собствена глава. А имаше и още нещо в тази книга... някаква слънчева светлина. Книгата му бе изпълнена със страдание и лоши неща, но имаше в нея и чистота... и обич.

Тя изненада Дарси, като се засмя силно на глас.

— Тогава в хотела работеше Били Бек, който специализираше по английски във Фордхам, когато не беше на вратата. Понякога си приказвахме с него...

— Чернокож брат ли беше той?

— За Бога, не — отново се засмя Марта. — До 1965 година нямаше черни портиери в „Льо Пале“. Имаше черни носачи и момчета за повикване и маневристи в паркинга, но нямаше черни портиери. Не

се считаше за добър тон. Хората със стил като господин Джефърис нямаше да одобрят това.

— Така или иначе, попитах Били как книгите на един човек могат да бъдат толкова прекрасни, докато той самият бе такава отвратителна личност. Били ме попита дали зная историята за дебелия дискожокей с тънкия глас и му отговорих, че не разбирам за какво говори. Тогава той каза, че не знае отговора на въпроса ми, но ми каза нещо, което един от професорите му бе казал за Томас Уулф. Този професор бе казал, че някои писатели — и Уулф бе един от тях — не стават за нищо, докато не седнат зад бюрото и хванат писалката. Той каза, че писалката за този тип хора е микрофонът за дискожокея. Той каза, че Томас Уулф е като... — Тя се поколеба, сетне се усмихна... като божествена мелодия на камбани. Той каза, че камбаните сами по себе си са нищо, но когато вятърът задуе през тях, те издават прекрасен звук.

Мисля, че това бе случаят с Питър Джефърис. Той имаше стил, той бе възпитан така, че да има стил и той го имаше, но стилът в него не бе нещо, което се дължеше на самия него. Сякаш Господ го бе дарил с него, а той го бе изразходвал целия. Ще ти кажа нещо, което сигурно няма да повярваш, след като прочетох няколко от неговите книги, започнах да го съжалявам.

— Да го съжаляваш?

— Да. Защото книгите му бяха красиви, а човекът, който ги бе написал, бе отблъскващ като греха. Всъщност той бе като моя Джони, но в известен смисъл Джони бе по-голям късметлия, тъй като той никога не мечтаеше за един по-добър живот, а господин Джефърис мечтаеше. Неговите книги бяха мечтите му, в които той си позволяваше да вярва в света, над който се надсмиваше и подиграваше, когато бе буден.

Тя попита Дарси дали иска още една бира. Дарси каза, че засега ще се въздържа.

— Добре, ако промениш решението си, само ми кажи. А ти би могла да го промениш, защото сега ще навлезем в мътните води.

— Трябва да се каже за него едно — каза Марта. — Той не бе секси. Поне не по начина, по който обикновено мислиш за някой, че е секси.

— Искаш да кажеш, че той е бил...

— Не, той не бе хомосексуалист, или обратен или сбъркан или не знам как ги наричат напоследък. Той не бе секси за мъже, но той не бе и това, което би могла да наречеш секси и за жени. Може би два, може би три пъти в течение на всичките тези години, докато почиствах апартамента му, откривах цигарени угарки с червило върху тях в пепелниците в спалнята, или пък съм помирисвала парфюм на възглавниците. Един път намерих молив за вежди в банята — бе се търкулнал под вратата и бе попаднал в ъгъла. Мисля, че са били проститутки (възглавниците никога не миришеха на парфюм, какъвто биха използвали почтени жени), но два или три пъти в течение на всички тези години не е много, нали?

— Разбира се, че не е — каза Дарси, като си помисли за всички гащички, които бе измъквала изпод леглата, за всичките кондоми, които бе виждала, плаващи в тоалетните чинии, всичките изкуствени мигли, които бе намирала върху и под възглавниците.

Марта седеше, без да говори в продължение на няколко мига, потънала в мислите си, след това повдигна очи.

— Знаеш ли какво ще ти кажа? — каза тя. — Тоя човек бе секси за самия себе си. Звучи като пълна глупост, но е истина. Със сигурност имаше достатъчно семенна течност в резервоара му — зная това по чаршафите, които съм сменила.

Дарси кимна.

— А в банята винаги имаше бурканче крем за лице, а понякога на масичката до леглото. Мисля, че го използваше, когато онанираше. За се предпази от претъркване на кожата.

Двете жени се спогледаха и изведнъж започнаха истерично да се хият.

— Сигурна ли си, че той не бе все пак обратен, скъпа? — попита Дарси най-накрая.

— Казах крем за лице, не вазелин — каза Марта и това бе съвсем на място, в продължение на следващите пет минути двете жени се смяха до сълзи.

Но това не бе смешно и Дарси го знаеше. И когато Марта продължи, тя просто слушаше и едва вярваше на ушите си.

— Може би това бе седмица след посещението ми при Мама Делорм или може би даже след две седмици — каза Марта. — Не помня със сигурност. Та това бе толкова отдавна! Дотогава бях почти сигурна, че съм бременна — не съм повръщала или нещо подобно, но понякога тези неща просто ги чувстваш. Не идваше от местата, които би си помислила. Сякаш венците ти и ноктите на пръстите на краката и сводът на носа ти чувстват какво става преди останалата част от тебе. Или ти се прияжда любимото ти китайско чоп сюи в три следобед и си казваш: Е, какво пък е това? Но ти знаеш много добре какво е това. Не казах нито дума на Джони, знаех, че рано или късно ще ми се наложи, но просто се страхувах.

— Напълно те разбирам — каза Дарси.

— Един ден, късно сутринта бях в спалнята на хотелския апартамент на Джефърис и докато подреждах стаята си мислех за Джони и как бих могла да му съобщя новината за бебето. Джефърис бе отишъл някъде — на среща с някой от редакторите си, най-вероятно. Леглото бе двойно, смачкано и от двете страни, но това не означаваше нищо, той имаше неспокоен сън. Понякога когато оправях леглото му, чаршафът му бе направо измъкнат изпод матрака.

Добре, свалих плика и двете одеяла под него — той бе зиморничав и винаги спеше под всички възможни завивки и след това, когато започнах да обръщам плика, веднага видях, че се бе изпразнил и спермата му почти бе засъхнала върху чаршафа.

Останах, втрепенена в нея... не зная колко време. Сякаш бях хипнотизирана. Представях си го как ляга след като приятелите му са се разотиили, как лежи в тъмнината и не подушва нищо друго, освен тютюневия дим, който те оставяха след себе си и собствената си пот. Представях си го как лежи по гръб и след това започва да прави любов с Майка Длан и петте ѝ дъщери. Представях си го така ясно, както виждам теб сега; единственото, което не можех да си представя бе за какво си е мислил тогава, какви образи е извиквал в главата си, и като знам как говореше и как се държеше, когато не пишеше книгите си, бях щастлива, че не знаех.

Дарси я погледна, замръзнала на мястото си, без да смее да продума и дума.

— Следващото, което помня бе, че онова чувство ме обзе цялата. — Тя спря, замисли се, след това поклати глава бавно и решително. —

Обзе ме едно натрапчиво чувство. Сякаш ми се бе приискало да ям чоп суюи в три следобед или сладолед и туршия в два сутринта или... какво ти се прияждаше на тебе тогава, Дарси?

— Свински бекон — каза Дарси през толкова изтръпнали устни, че едва ги чувстваше. — Съпругът ми излизаше и не можеше да ми намери, но в края на краищата намери цял бут бекон и аз просто го погълнах.

Марта кимна и продължи. Няколко секунди по-късно Дарси се втурна в банята, бръкна с пръсти в гърлото си и повърна цялата бира, която бе изпила.

„Погледни от добрата му страна — помисли тя, като едва събра сили, за да натисне сифона. — Няма какво да се страхуваш от махмурлук. И веднага след това си помисли: Как ще я погледна в очите? Как само ще я погледна и как бих могла да го направя?“

Оказа се, че това не бе проблем. Когато тя се обърна, Марта стоеше на вратата на банята и я гледаше с истинска загриженост.

— Добре ли си?

— Да — Дарси се опита да се усмихне и за голямо облекчение нещо като истинска усмивка цъфна на устните ѝ. — Аз... само...

— Зная — каза Марта. — Повярвай ми, разбирам те напълно. Искаш ли да довърша или това, което чу, ти е достатъчно?

— Довърши разказа си — каза решително Дарси и взе приятелката си за ръка. — Но в дневната. Изобщо не искам да поглеждам към хладилника, да не говорим да отворя вратата.

— Така да бъде.

Минута по-късно те бяха седнали върху противоположните краища на изтъркания, но, удобен диван в дневната.

— Уверена ли си, че искаш да чуеш всичко до края, скъпа?

Дарси кимна.

— Добре тогава. — Но Марта запази мълчание още за миг, загледана в изящните си ръце, свити в скута, оглеждайки миналото така, както командирът на подводница изучава враждебните води през перископа си. Най-накрая вдигна глава, обърна се към Дарси и продължи историята си.

Работих през останалата част на деня като в просъница. Сякаш бях хипнотизирана. Хората нещо ми казваха, аз нещо им отговарях, но

ми се струваше, че ги чувам през стъклена стена и говоря с тях по същия начин. Добре, хипнотизирана съм, спомням си какво мислех тогава. Тази старица ми бе направила едно от ония постхипнотични внушения, точно както някой хипнотизатор на сцената казва „Седни, Рекс“ и ти заставаш на четири крака и започваш да лаеш като куче и хипнотизираният тип го прави даже тогава, когато никой не му казва „Седни, Рекс“ през следващите десет години. Сигурно бе поставила нещо в оня чай и ме бе хипнотизирала и след това ми е внушила да правя онова нещо. Онова непристойно нещо.

Знаех защо го е направила — една старица, достатъчно суеверна, за да вярва в чудотворна вода, лекуване на ампутирани крайници или в това, че можеш да омагьосаш някой мъж и той да се влюби в тебе, като вземеш капка кръв от кръвотечението ти и я намажеш на петата му, докато спи, или че има хора, които могат да ходят по строително скеле и Господ знае какво още... за една жена, която и без това си е малко откачена на тема естествени бащи и може да прави хипнотични сеанси, да хипнотизира жена като мен да направи това, което направих, бе напълно предвидимо. Защото тя щеше да вярва в него. А аз ѝ бях казала името, нали? Да, наистина.

Никога не ми дойде наум, че почти бях забравила, че съм ходила при Мама Делорм, докато направих това, което направих в спалнята на господин Джефърис. Но оная вечер си спомних.

Избутах доколкото можах деня, искам да кажа не плаках и не пицях или пък нещо подобно. Сестра ми Киси се представи много по-зле, когато изпомпваше вода в полумрака от кладенеца и един прилеп ѝ се заплете в косата. Просто имах чувството, че съм зад стъклена стена и си помислих, че ако това е всичко, бих могла да се справя с него.

Сетне, като се върнах вкъщи, веднага ожаднях. Бях по-жадна от всякога, сякаш в устата ми се бе разразила пясъчна буря. Започнах да пия вода. Струваше ми се, че просто не мога да изпия достатъчно. И започнах да плюя. Просто си плюех и плюех и плюех. Сетне започна да ми се повдига. Отидох в банята и се погледнах в огледалото и изплезих езика си, за да видя дали мога да видя нещо на него, някаква следа от това, което бях направила и разбира се, не можах. Помислих си, по дяволите, не се ли чувстваш по-добре сега?

Но не се почувствах по-добре. Почувствах се по-зле. Коленичих над тоалетната чиния и направих това, което ти направи Дарси, но

много по-обилно. Повръщах, докато си помислих, че ще припадна. Плачех и молех Господа да ми прости, да прекрати повръщането ми, преди да съм загубила бебето, ако наистина съм била бременна. Следващото, което си спомням е, как стоя в спалнята му с пръсти в устата, без даже да съзнавам какво правя — казвам ти, че виждах как го правя, сякаш гледах всичко отстрани, като във филм. И след това отново повърнах.

Госпожа Паркър ме чу и се приближи до вратата и ме попита дали съм наред. Това ми помогна да се взема в ръце и когато Джони се върна в оная нощ, вече бях преодоляла най-лошото. Той бе пиян и търсеше само как да се заяде. Когато не му дадох никакъв повод, той просто ме удари в окото и излезе навън. Бях почти щастлива, тъй като това ми даде нещо друго, за което да си мисля.

На следващия ден, когато влязох в апартамента на господин Джефърис, той седеше в салона, все още по пижама и драскаше нещо върху жълт лист за бележки. Винаги пътуваше с няколко снопчета жълти листчета, привързани с голям червен ластик, до самия си край. Когато дойде в „Льо Пале“ за последен път и не ги видях, разбрах, че е решил да умре. Но изобщо не съжалих за това.

Марта погледна към прозореца на дневната с изражение, в което нямаше капка милост или прошка, това бе студен и напълно безсърдечен поглед.

— Когато видях, че не е излязъл, почувствах облекчение, тъй като това означаваше, че ще мога да отложам чистенето.

Той не обичаше камериерките да се навъртат наоколо докато работи, разбираш ли, така че прецених, че няма да се нуждае от услугите ми, докато Ивон дойде в три часа.

Казах му:

— Ще дойда по-късно, господин Джефърис.

— Направи го сега — каза той. — Само че не вдигай шум, докато работиш. Имам ужасно главоболие и страхотна идея в главата. Това съчетание ме убива.

По всяко друго време той щеше да ми каже да си отида и да дойда по-късно, кълна се. Сякаш чувах как старата чернокожа Мама Делорм се смее в този миг.

Отидох в банята и започнах да почиствам, прибрах използваните кърпи и закачих чисти, смених сапуна с нов, сложих нова кутия кибрит

и през цялото време си мислех: „*Ти не можеш да хипнотизираш някого, който не иска да бъде хипнотизиран, стара жено. Каквото и да си ми сложила в чая оня ден, каквото и да си ми казала и независимо колко пъти си ми казала да го направя, аз съм те разбрала — разбрала съм те и съм се затворила за теб.*“

Отидох в спалнята и погледнах към леглото. Очаквах, че ще ме ми подежда така, както един килер въздейства на малко дете, което се страхува от привидение, но видях, че това е само едно легло. Знаех, че няма да направя нищо и това бе облекчение. Така че свалих чаршафите и отново имаше едно от ония лепкави, все още незасъхнали петна, все едно, че той се бе събудил надървен преди час и се бе погрижил да се изпразни.

Видях го и очаквах да видя дали ще почувствам нещо по-специално. Нищо не почувствах. Това бяха само остатъците на един мъж, който имаше послание и нямаше пощенска кутия, в която да го пусне, така както сме виждали такива неща стотици пъти преди това. Оная старица бе толкова магьосница, колкото и аз. Може да съм бременна, а може би не, но ако съм бременна, това е детето на Джони. Той е единственият мъж, с когото съм лягала и това, което съм намерила в чаршафите на този бял мъж, не може да промени това.

Бе облачен ден, но за миг ми се стори, че слънцето се показва, сякаш Бог бе дал окончателната си благословия по въпроса. Никога не съм се чувствала по-спокойна. Стоях там и благодарих на Бога, че всичко е наред и през цялото време, докато произнасях благодарствената си молитва, събирах онова нещо от чаршафа — всичко, което можах, натъпквах го в устата си и жадно го поглъщах.

Сякаш бях излязла от кожата си и се наблюдавах отстрани. Една част от мене казваше: „*Ти си загубила ума си, че изобщо правиш това, моето момиче, но си направо обезумяла, че го правиш, докато той е в съседната стая и може да стане всеки миг, да влезе в банята и да те види. Килимите в този хотел са толкова дебели, че никога няма да го чуеш как идва. И това ще бъде краят на работата ти в «Льо Пале» — или в който и да е голям хотел на Ню Йорк, най-вероятно. Момиче, заловено в подобно деяние като теб, никога няма да работи повече в този град като камериерка, поне в нито един приличен хотел.*“

Но това нямаше никакво значение. Продължих, докато го изсмуках цялото, или докато една част в мен бе задоволена и след това

просто останах неподвижна за миг и гледах надолу към улицата. Нищо не чувах от другата стая, и изведнъж осъзнах, че той е точно зад мен, стои на прага на вратата. Знаех какво ще бъде изражението на лицето му. Когато бях малка, през август в Бабилън обикновено пристигаше едно пътуващо шоу, имаше един ексцентрик, който отхапваше главите на пилета. Обикновено бе в една дупка и някой от циркаджиите раздуваше как той е липсващото звено и така нататък, след което му хвърляше живо пиле. Оня тип отхапваше главата на пилето. Веднъж най-възрастният ми брат — Бранфорд, който загина в автомобилна катастрофа в Билокси каза, че иска да отиде и да види човека, който обезглавява пилета със зъбите си. Баща ми каза, че съжالياва, че чува за подобна глупост, но не забрани изрично на Бранд, тъй като Бранд бе на деветнадесет години и почти бе станал мъж. Той отиде и след това с Киси искахме да го разпитаме, но когато видяхме изражението на лицето му, се отказахме. Това бе изражението, което мислех, че ще видя на лицето на Джефърис, когато се обърнах и го видях на вратата. Разбираш ли какво искам да ти кажа? Дарси кимна.

— Знаех си, че е там — просто си знаех. Най-накрая събрах достатъчно кураж, за да се завъртя, като си мислех, как ще го умолявам да не каже на Главната камериерка — Щях да го умолявам на колене, ако се наложи, но него го нямаше. Всичко е било плод на гузната ми съвест. Отидох до вратата, погледнах и видях, че той е все още в салона и пише на жълтите листчета по-бързо от всякога. Така че отидох и оправих леглото и почистих стаята както винаги, но чувството, че съм зад стъклена стена се върна, по-силно от всякога.

Като в просъница събрах използваните хавлии и спалното бельо и излязох в коридора през вратата на спалнята. Първото, което научих, когато дойдох да работя в хотела бе, че никога не трябва да пренасяш мръсно бельо през дневната на апартамент. След това се върнах при него. Мислех да му кажа, че ще оправя салона по-късно, когато той свърши работа си. Но когато видях как се държи, така се изненадах, че замръзнах на прага, втрещена в него.

Той ходеше нагоре-надолу из стаята толкова бързо, че жълтата му копринена пижама се усукваше около краката му. Ръцете му бяха вкопчени в косите и той ги разрошваше по един невъобразим начин. Приличаше на някой от разсеяните гениални математици, както ги изобразяваха в старите карикатури на „Сатърдей Ивнинг Пост“. Очите

му бяха с такова налудничаво изражение, сякаш бе понесъл тежък шок. Първото, което си помислих бе, че в крайна сметка той е видял това, което направих и от това му бе призляло така силно, че бе обезумял от болка.

Оказа се, че това изобщо няма нищо общо с мен... поне той не мислеше така. Този път бе единственият път, когато той си поприказва с мен, в смисъл, че до този момент само ми казваше да му донеса хартия или друга възглавница, или да променя настройката на климатичната инсталация. Той говореше с мен, защото трябваше да говори. Нещо се бе случило с него — нещо наистина голямо и той трябваше да си поприказва с някого или да полудее. Поне аз така си помислих.

— Главата ми се пръска — каза той.

— Съжалявам да го чуя, господин Джефърис — казах аз. — Мога да ви донеса аспирин...

— Не — каза той. — Не е това. Това е тази идея. Сякаш съм отишъл да ловя пъстърва, а закачих корабно въже и тегля ли тегля. Пиша книги и с това си изкарвам прехраната разбираш ли? Романи.

— Да, господин Джефърис — казах аз. — Прочела съм два от тях и мисля, че са великолепни.

— Така ли? — каза той и ме изгледа така, сякаш съм полудяла. — Е, много любезно от твоя страна. Тази сутрин се събудих и ми хрумна една идея.

— Да, сър — казах аз и си помислих, *да, хрумнала ти е идея, толкова гореща и напориста, че си я разсипал по целия чаршаф. Но повече нищо не е останало по чаршафа, така че не се безпокой.* И за малко да се засмея на глас. Но си мисля, Дарси, че и да бях се засмяла, той нямаше да го забележи.

— Поръчах си закуска — каза той и показа количката на румсървиса — и докато закусвах, ми хрумна тази идея. Мислех си, че от нея може да излезе един разказ. Знаеш ли, има едно списание, „Ню Йоркър“... всъщност няма значение. — Той нямаше намерение да разяснява какво е списание „Ню Йоркър“ на негърче като мен.

Дарси се ухили.

— Но когато завърших закуската си — продължи той — започнаха да се очертават контурите на една повест. И след това, след като започнах да нахвърлям няколко идеи... — Той се засмя с писклив

глас. — Не мисля, че през последните десет години ми е хрумвала толкова добра идея. Може би никога в живота ми не ми е идвало толкова вдъхновение. Мислиш ли, че е възможно два близнака — не еднояйчни — да се озоват в противоположните лагери през Втората световна война?

— Само не и в Тихия океан — казах аз. Друг път сигурно нямаше да имам достатъчно самообладание, за да говоря изобщо с него, Дарси, просто щях да остана там и да го зяпам. Но все още се чувствах под стъклени похлупак или сякаш съм била при зъболекар, където са ме инжектирали с новокаин и още не съм дошла на себе си.

Той се засмя така, сякаш това бе най-смешното нещо, което някога бе чувал и каза:

— Ха-ха, не там, разбира се, там толкова нещо не би могло да се случи, но е възможно на европейския театър на военните действия. И те биха могли да застанат един срещу друг в Нормандия.

— Добре, може би — започнах аз, но в следващия миг той отново кръстосваше салона, прокарваше ръце през косите си и изглеждаше все по-обсебен и обсебен.

— Зная, че прилича на евтина мелодрама — на някоя евтина пиеса като „Под две знамена“ или Армадейл, но концепцията на близнаците... би могла да бъде обяснена рационално... чак сега разбирам... — Той рязко се обърна към мен. — Ще има ли драматично въздействие?

— Да, сър — казах аз. — Всички обичат историите за братята, които не знаят, че са братя.

— Разбира се, че ги обичат — каза той. — И ще ти кажа и нещо друго. — Той се спря и видях как на лицето му се появява странно изражение. Бе странно, но за мен бе лесно да го разчета. Сякаш се бе осъзнал, че върши нещо глупаво, като някой, който си е намазал лицето с крем за бръснене и е извадил електрическа самобръсначка. В момента той споделяше с някаква негърка-прислужничка това, което бе може би най-добрата идея, която му бе някога хрумвала — негърка-камериерка, чиято представа за наистина добър сюжет бе сигурно „Страсти в нощта“. Той бе забравил, че му казах, че съм прочела две от книгите му...

— Или си е помислил, че нарочно го ласкаеш, за да получиш по-голям бакшиш... — измърмори Дарси.

— Да, това щеше да пасне идеално на неговата концепция за човешката природа. Така или иначе, изражението му подсказваше, че току-що бе осъзнал с кого говори и това бе всичко.

— Мисля, че ще продължа престоя си — каза той. — Нали ще съобщиш това долу в рецепцията? — Той се обърна, за да започна отново да кръстосва стаята и кракът му се препъна в количката на румсървиса. — И разкарай тази скапана количка оттук, разбрано?

— Ще искате ли да дойда по-късно и да... — започнах аз.

— Да, да, да — каза той. — Ела по-късно и прави каквото си искаш, но сега ще бъдеш ли така добра да разкараш всичко оттук, включително и себе си?

Точно това и направих и никога през живота си не съм изпитвала подобно облекчение, каквото изпитах, след като затворих вратата на салона. Избутах количката на румсървиса по коридора. Той бе закусвал бъркани яйца и бекон и сок. Бях се обърнала, за да си тръгна по работата, и тогава видях, че на чинията му имаше гъба, оставена встрани до остатъците от яйцата и мъничкото парче бекон. Погледнах я и сякаш нещо ми светна. Спомних си гъбата, която старата Мама Делорм ми бе дала, гъбата в малката пластмасова кутийка. Спомних си за първи път от оня ден. Спомних си, че я намерих в джоба на роклята ми и къде я оставих. Тази в чинията изглеждаше точно като нея — набръчкана и изсушена, сякаш бе отровна гъба, а не обикновена печурка... гъба, от която може да се натровиш истински. — Тя погледна уверено към Дарси.

— Той също бе изял част от нея. Повече от половината.

Господин Бъкли бе на рецепцията в оня ден и аз му казах, че господин Джефърис възнамерява да удължи престоя си. Господин Бъкли каза, че не мисли, че ще има проблем, въпреки че господин Джефърис бе планирал да напусне хотела същия този следобед.

След това отидох до кухнята на румсървиса и поговорих с Беделия Ааронсон — сигурно я помниш, и я попитах дали бе видяла някой странен тип тази сутрин. Беделия попита кого имам предвид и аз ѝ казах, че не зная. Тя попита: Защо ме питаш, Марти? И аз ѝ казах, че бих предпочела да не ѝ казвам. Тя каза, че не е видяла никого, не е срещнала дори мъжа от румсървиса, който винаги се опитваше да сваля момичето за поръчките по стаите.

Обърнах се, за да си тръгна и тя ми каза:

— Освен ако не броиш оная стара негърка.

Веднага се обърнах и я попитах как изглеждаше старата негърка.

— Добре — каза Беделия — мисля, че бе дошла от улицата и търсеше тоалетната. На ден имаме по един-два такива случая. Негрите обикновено и не питат къде, тъй като се страхуват, че хората от хотела ще ги изритат, даже и да се добре облечени... нещо, както и ти знаеш, често става. Така че тази бедна стара душа се появи тук... Тя спря и ме изгледа. — Наред ли си, Марта? Изглеждаш така, сякаш всеки момент ще припаднеш!

— Няма да припадна — казах аз. — Какво правеше тя.

— Просто се навърташе, гледеше количките за закуска, сякаш не разбираше къде се намира — каза тя. — Бедната старица. Тя бе най-малко на осемдесет. Изглеждаше така, сякаш един силен порив на вятъра ще я отнесе в небесата като хвърчило... Марта, ела тук и седни до мен. Приличаш на портрета на Дориан Грей от оня филм.

— Как изглеждаше тя? Кажи ми!

— Казах ти — старица. Всичките ми изглеждат еднакви. Единственото по-различно в нея бе белегът на лицето. Той продължаваше чак до косата ѝ. Той...

Но не чух нищо повече, той като точно тогава наистина припаднах.

Те ми позволиха да си отида по-рано от обикновено и знаех, че веднага щом се озова въкъщи, ще започна да плюя и ще пия много вода и най-вероятно най-накрая ще се озова в кенефа, където ще издрайфам вътрешностите си. За известно време просто седнах до прозореца, гледах към улицата и мислено разсъждавах.

Това, което тя бе направила с мен не бе просто хипноза, тогава го осъзнах. Бе нещо, много по-мощно от хипноза. Все още не съм уверена дали вярвам в такива неща, като черни магии, но тя бе направила нещо с мен и това нещо, каквото и да е било то, щеше да остане с мен. Не можех да напусна работата си, не за да си отида при съпруг, който не струваше и пукнат грош, още повече, че може би носех бебе в утробата си. Не можех и да помоля да ме прехвърлят на друг етаж — преди година или две щях да го направя, но знаех, че обсъждат възможността дали да ме направят помощник главна камериерка за десети до дванадесети етаж, а това означаваше

повишаване на заплатата. Нещо повече, това означаваше, че щяха отново да ме приемат на работа, след като се роди бебето.

Майка ми имаше поговорка: Щом е неизлечимо, направи го поносимо. Помислих си да отида при старата черна Мама Делорм и да помоля да свали магията, но знаех, че нямаше да го направи — тя бе решила, че това е най-доброто за мен, и затова го е направила. Едно нещо съм разбрала този свят, Дарси, и то е, че единствения път, когато не можеш и да се надяваш да промениш мнението на някой, е, когато този някой си е внушил, че ти помага.

Седях там, премислях всичко това и зяпах случайните минувачи по улицата и май че задряхмах. Не би могло да е за по-дълго от петнадесет минути, но когато отново се събудих, знаех и нещо друго. Старицата искаше да продължа да правя това, което бях направила вече два пъти, а не можех да продължа да го правя, ако Питър Джефърис се върне в Бърмингъм. Така че тя бе отишла в кухнята на румсървиса и бе оставила гъбата на подноса му и той бе излял част от нея и така се бе родила идеята му. Излезе страхотна книга, казваше се „Момчета в мъглата“. В нея се разказваше точно за това, което той бе споделил с мен в оня ден, историята на два близнака, единият от тях американски, а другият немски войник, които застават един срещу друг в Нормандия. Това се оказа най-страхотният му бестселър.

Тя спря и добави:

— Това го прочетох в некролога му.

Той остана още една седмица. Всеки път, когато влизах, той бе надвесен над бюрото в салона и пишеше върху едно от жълтите си листчета, все още по пижама. Всеки ден го питах дали иска да мина по-късно и той ми отговаряше да оправя спалнята му, без да вдигам много шум. Така и не повдигна глава от ръкописа си, докато говореше с мен. Всеки път когато влизах, си казвах, че този път няма да го направя и всеки път онова нещо бе разпръснато върху чаршафите му, все още прясно и влажно и всеки ден всяка молитва и всяко обещание, което си давах, мигновено се изпаряваха и го правех отново и отново. Не приличаше на борба с натрапчив импулс, в която отстъпваш и настъпваш, потиш се и трепериш. Просто затварях очи за миг и следващата минута осъзнавах, че вече се е случило. О, всеки ден, когато влизах, той се държеше за главата, сякаш страдеше от

убийствена болка. Каква двойка бяхме само! Него го измъчваха утринните ми болки, а аз имах нощните му терзания!

— Какво искаш да кажеш? — понита Дарси.

— Обикновено нощем разсъждавах какво всъщност правя и плюех, и пиех вода, и даже повръщах един или два пъти. Госпожа Паркър толкова се притесняваше от това, което ставаше с мен, че се принудих да ѝ кажа, че мисля, че съм бременна, но не искам съпругът ми да разбере, преди да съм сигурна.

Джони Роузуол бе едно самовлюбено копеле, но дори и той щеше да разбере, че нещо става с мен, ако не бе обсебен от мисълта за рибата в морето и готвеше вече своя тиган, като най-голямата му риба бе обирът на магазина за алкохолни напитки, който той и приятелите му планираха. Разбира се, няхах ни най-малка представа какво готвят тези юнаци, но по принцип бях щастлива, че не ме забърква в работите си. От това поне животът ми ставаше малко по-лесен.

Една сутрин влязох в апартамент 1163 и господин Джефърис бе заминал. Бе събрал нещата си и се бе отправил към Алабама, за да работи върху книгата си и да размишлява за войната. О, Дарси, не мога да ти кажа колко бях щастлива! Чувствах се като Лазар, когато е разбрал, че го възкресяват за втори живот. В онази сутрин ми се струваше, че всичко ще се подреди в края на краищата, ще кажа на Джони за бебето и той ще се поправи, ще захвърли наркотиците и ще си намери редовна работа. Ще стане добър съпруг за мен и добър баща на сина си — вече бях убедена, че ще е момче.

Влязох в стаята на господин Джефърис и видях, че завивките са смачкани както винаги, одеялата са изритани в края на леглото и чаршафът е смачкан на кълбо. Отидох там и се почувствах така, сякаш съм в просъница и отхвърлих чаршафа назад. Мислех си: *„Добре, ако трябва... но сега ще е за последен път.“*

Оказа се, че това вече се бе случило за последен път. Нямаше и следа от неговото семе върху чаршафа. Каквато магия да бе направила с нас старата магьосница, тя бе вече изгубила силата си на въздействие. *„Това е много добре — помислих си аз, — ще родя бебето, той ще направи книгата си и двамата ще бъдем извън обсега на магията ѝ. Хич не ми пука за естествените бащи, стига Джони да бъде добър баща за бебето, което нося в себе си.“*

— Същата тази вечер казах на Джони — каза Марта, след това добави сухо: — Той не бе особено очарован от тази идея, както вече ти знаеш.

Дарси кимна с глава.

— Няколко пъти ме наръга с края на метлата и след това застана до мен, докато плачех в ъгъла и изкрещя:

— Да не би да си полудяла? Никакво дете не ни трябва! Ти съвсем си си загубила ума!

Известно време останах така, мислех си как бях пометнала първия път и бях изплашена до смърт, че болките ще започнат всеки момент и се страхувах, че след малко ще загубя бебе за втори път. Спомних си как мама ми бе писала, да се разкарам от него, преди той да ме изпрати в болницата и как Киси ми изпрати билета, на обратната страна на който бе написала ВЕДНАГА СЕ РАЗКАРАЙ. И когато се уверих, че няма да изхвърля бебето, отидох да събера багажа си и да се разкарам от онова място — веднага, преди той да се е върнал. Но още не бях отворила вратата на килера, когато отново си спомних за Мама Делорм. Спомних си как ѝ казах, че мисля да оставя Джони и какво тя ми бе отвърнала: „Не, той ще те напусне. Ти ще го изпроводиш. Стой си на мястото, жено. Ще има малко пари. Ще си помислиш, че той ще убие бебето, но той няма да може да го направи.“

Май че тя имаше право и за това, което ми бе казала да търся и за това, което ми бе казала да направя. Отидох в килера, но не за да събера дрехите си, а да прегледам неговите. Започнах да тършувам в джобовете му и открих няколко неща в същото проклето спортно сако, където бях открила бутилката с белия пращец. Това бе любимото му сако и предполагам, че то казваше всичко, което бе необходимо да се знае за Джони Роузуол. То бе ярко пурпурночервено... изглеждаше доста евтино. Ненавиждах го. Това, което намерих този път, не бе бутилка или дрога. В единия джоб имаше бръснач, а в другия — евтин малък пистолет. Взех пистолета в ръката си и го погледнах и ме обзе същото чувство, което ме бе обземало в спалнята на апартамента на господин Джефърис — сякаш правя нещо, точно след като съм се събудила от тежък сън.

Отидох в кухнята с пистолета в ръка и го оставих на малкия плот до печката. След това отворих шкафа над печката и поровичках в задната му част зад подправките и чая. Първоначално не можах да

намеря това, което тя ми бе дала и ме обзе истинска задушавача паника — бях изплашена така, както можеш да се изплашиш само в сънищата си. Тогава ръката ми се озова върху пластмасовата кутия и аз я свалих долу.

Отворих я и извадих гъбата. Тя бе отвратителна, прекалено тежка за големината си и колкото и странно да звучи, топла. Сякаш държах парче плът, която бе все още жива... Това, което върших в спалнята на господин Джефърис? По-скоро бих го направила още двеста пъти, преди да докосна отново оная гъба.

Държах я в дясната си ръка и хванах она евтин 32-калибров пистолет в лявата. И след това стиснах с цялата си сила дясната си ръка и почувствах как гъбата се свива в ръката ми и издава такъв звук... добре, зная, че е доста трудно за вярване, но тя издаде такъв звук, сякаш стенеше. Вярваш ли, че подобно нещо може да се случи?

Дарси бавно поклати глава. Тя не знаеше всъщност дали вярва или не, но бе абсолютно сигурна в едно: не искаше да го повярва.

— Е, добре, аз също не го вярвах. Но точно такива звуци издаваше. Има и още нещо, ти няма да го повярваш, но аз го вярвам, защото съм го видяла — от нея потече кръв. От оная гъба потече кръв. Видях как от юмука ми се стече тънка струйка кръв и капна върху пистолета. Но кръвта изчезна веднага, след като докосна цевта.

След известно време спря. Отворих ръката си, очаквах, че ще бъде цялата пълна с кръв, но там бе само гъбата, цялата набръчкана, с отпечатъците на пръстите ми, вдлъбнати в нея. Нямахме никаква кръв нито върху гъбата, нито върху ръката ми или пистолета му, никъде. И тъкмо бях започнала да мисля, че нищо не съм направила, а всичко ми се е само присънило, проклетото нещо трепна в ръката ми. Погледнах го и за секунда или две то изобщо не приличаше на гъба — приличаше на малък пенис, който е все още жив. Помислих си за кръвта, която се стичаше от ръката ми, когато го стиснах и си спомних как тя казваше: „Всяко дете, което жената зачева, мъжът го изстрелва от фунийката си, момиче“. То отново помръдна — казвам ти, че го видях с очите си — и изпищях и го хвърлих в боклука. Тогава чух как Джони се изкачва по стълбите, сграбчих пистолета му и се затичах в стаята му с него и го оставих обратно в джоба на сакото му. След това си легнах, така както бях облечена с всичките си дрехи, даже и обувките и се завих с одеялото до брадичката. Той влезе и видях, че търси само повод да

започне да ме бие. В едната си ръка държеше тупалка за килими. Не зная откъде я бе взел, но знаех, какво смята да прави с нея.

— Няма да има никакво бебе — каза той. — Я ела веднага тук.

— Не — казах му аз — няма да има никакво бебе. Тази тупалка изобщо не ти върши работа, мой човек. Вече се погрижи за бебето, мръсно шибано копеле.

Знаех, че рискувам, като го наричам така, но си помислих, че само така ще го накарам да ми повярва. Така и стана. Вместо да ме набие, този дангалак се ухили широко. Казвам ти, че никога не съм го мразила така, както го мразех в оня миг.

— Свършено ли е? — попита той.

— Свършено — отговорих му аз.

— Къде са останките? — попита той.

— Ти какво си мислиш? — казах аз. — По средата на пътя към Ийст Ривър, най-вероятно.

Той се доближи до мен и се опита да ме целуне. Боже мой! Да ме целуне! Отвърнах лице и той ме удари по главата, но не силно.

— Ще видиш, че аз знам по-добре — каза той. — Ще има достатъчно време за деца по-късно.

След това той отново излезе. Два дни по-късно той и приятелите му се опитаха да ограбят магазина за алкохолни напитки и пистолетът му избухна в лицето и го уби.

— Ти мислиш, че си омагьосала оня пистолет, така ли? — попита Дарси.

— Не — каза спокойно Марта. — Тя го е направила... чрез мен, може и така да се каже. Тя знаеше, че не съм в състояние да си помогна сама и направи така, че да си помогна.

— Но ти мислиш, че пистолетът е бил омагьосан?

— Не мисля, а съм сигурна — каза Марта спокойно.

Дарси отиде в кухнята за чаша вода. Устата ѝ изведнъж бе пресъхнала.

— Това е наистина краят — каза Марта, когато се върна. — Джони умря, а аз родих Пийт. Чак когато бременността ми напредна така, че не бях в състояние да ходя повече на работа, разбрах колко много приятели съм имала. Ако съм го знаела по-рано, щях да напусна Джони много по-рано... а може би не. Никой от нас не знае начина, по който светът работи, независимо какво мислим или казваме.

— Но това не е всичко, нали? — попита Дарси.

— Добре, има още две неща — каза Марта. — Незначителни неща. Но от вида ѝ изобщо не можеше да се направи извод, че са незначителни, помисли си Дарси.

— Отидох у Мама Делорм около четири месеца след като Пийт се роди. Не исках, но въпреки това го направих. Носех двадесет долара в един плик. Не можех да си го позволя, но знаех, че тези пари ѝ принадлежат. Бе тъмно. Стълбите изглеждаха по-тесни отпреди и колкото по се изкачвах, все повече долавях миризмата ѝ и миризмите на мястото: изгорени свещи и изсъхнали тапети и канеления аромат на чай.

Чувството, че правя нещо насън, че съм зад стъклена ме обзе тогава за последен път. Отидох до вратата ѝ и почуках. Не последва отговор, затова почуках пак. Отново не последва отговор, така че се наведох и пъгнах плика под вратата. Гласът ѝ дойде отдясно от другата страна, сякаш и тя бе коленичила. Никога не съм се изплашвала повече в живота си, както тогава, когато от цепнатината под вратата се разнесе оня гъгнив глас — сякаш чувах глас, който се разнася от гроба.

— Ще бъде прекрасно момче — каза тя. — Ще стане като баща си. Като естествения си баща.

— Донесох ти нещо — казах. — Едва чувах собствения си глас.

— Пъхни го отдолу, мила — прошепна тя. Пъгнах плика под вратата и тя го изтегли. Чух как тя го разкъсва и чаках.

Просто чаках.

— Достатъчно е — прошепна тя. — Отиди си отгук, скъпа и никога не се връщай отново при Мама Делорм, разбра ли?

Излязох и изтичах от онова място с цялата бързина, на която бях способна.

Марта отиде до библиотеката и се върна след минута или две с книга с твърда обложка. Дарси веднага бе впечатлена от обложката на тази книга. Това бе „Блясъкът на небето“ от Питър Джефърис и на корицата бяха изобразени двама войници, които минираха вражески бункер. Един от тях държеше граната, другият стреляше с автомат.

Марта бръкна в синята си брезентова чанта и извади книгата на сина си, махна хартията, в която тя бе опакована и я постави

внимателно до книгата на Джефърис. „Блясъкът на небето“, „Блясъкът на славата“. Една до друга, сравнението бе неизбежно.

— Това бе другото нещо — каза Марта.

— Да — каза Дарси неуверено. — Те наистина си приличат. А какво е съдържанието им? И то ли е напълно...

Тя се обърка, спря и погледна към Марта изпод миглите си. Успокои се, като видя, че Марта се усмихва.

— Искаш да ме попиташ ме дали синът ми е преписал книгата на оня проклет мръсник? — попита Марта, без ни най-малка сянка на смущение.

— Не! — каза Дарси, може би прекалено бързо и енергично.

— Освен, че и двете са посветени на войната, нямат нищо друго общо — каза Марта. — Те са толкова различни... както черното и бялото. — Тя спря и след това добави. — Но на отделни места има чувство, което е същото и в двете книги... нещо, което долавяш само на определени места, почти подсъзнателно. Става дума за слънчевата светлина, за която ти казах — чувството, че светът като цяло е много по-добър, отколкото изглежда, особено по-добър, отколкото изглежда на тези хора, които са прекалено умни, за да бъдат състрадателни и добросърдечни.

— Тогава не е ли възможно, че синът ти просто е почерпил вдъхновението си от Питър Джефърис... че го е прочел в колежа и...

— Разбира се — каза Марта. — Предполагам, че моят Питър е прочел книгите на Джефърис — вероятността за това е много голяма, отколкото за обратното, дори и да ги е прочел само за обща култура. Но има и нещо друго — нещо, което е малко по-трудно за обяснение.

Тя взе романа на Джефърис, погледна го замислено за миг, след това погледна Дарси.

— Отидох и купих този екземпляр година след като се роди синът ми — каза тя. — Бе все още под печат и книжарницата трябваше да направи специална поръчка от издателя. Когато господин Джефърис дойде за пореден път в хотела, набрах кураж и го помолих да ми даде автограф. Мислех си, че може да се обиди, че се обръщам към него с такава молба, но мисля, че всъщност се почувства малко поласкан. Погледни тук.

Тя обърна страницата на посвещенията на „Блясъкът на небето“.

Дарси прочете това, което бе напечатано там и почувства мистериозно и зловещо повторение на нещо, веднъж срещнато. „Тази книга е посветена на майка ми, Олтеа Диксмонт Джефърис, най-прекрасната жена, която някога съм срещал“. И под това, Джефърис бе написал с черно мастило, което сега бе мъничко поизбеляло: „На Марта Роузуол, която почиства безпорядъка, който оставям след себе си и никога не се оплаква“. Под това стоеше неговият подпис и месецът — август 1961.

Думите на посвещението, написано на ръка, ѝ се сториха първоначално оскърбителни... след това просто мистериозни. Но преди да има възможност да поразсъждава върху това, Марта бе взела книгата на сина си, „Блясъкът на славата“ и я бе отворила на страницата на посвещението. Постави я до книгата на Джефърис. Отново Дарси прочете напечатаното: „Тази книга е посветена на моята майка, Марта Роузуол. Мамо, без теб нямаше да мога да се справя.“ Под това бе написал с автоматична писалка „И това не е преувеличение. Обичам те, мамо! Пийт“.

Но тя даже и не го прочете, само го гледаше. Очите ѝ се местеха напред и назад, нагоре и надолу, между страницата на посвещението, което бе написано през август 1961 година и това, което бе написано през април 1985 година.

— Сега разбираш ли? — попита тихо Марта.

Дарси кимна. Тя бе разбрала.

Тънкият, разкривен, старомоден почерк с обратен наклон бе един и същ в двете книги... както бяха, като се отчитат вариациите, породени от любовта и близостта, и самите посвещения. Само тонът на писмените послания се различаваше, помисли се Дарси и разликата в него бе така ясна и отчетлива, както и контрастът между бяло и черно.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.